

Sportsklubben Djerv
Wolffs gate 12
5006 Bergen
Organisasjonsnr: 983806155

Bergen, 30. mai 2018

Hordaland fylkeskommune
Kultur- og idrettsavdelinga
Postboks 7900
5020 Bergen

Saksnummer: 2018/7924

Søknad KUP 2018.

Prosjektnavn: *Historietorget. Et idretts- og kulturhistorisk museum for Hordaland på Møhlenpris*

Programområde A: Formidling og deltaking

Programområde B: Samordning og samhandling

Begrunnelse for valg av programområdene:

- A. Dette pilotprosjektet, som ble etablert i 2016, er i overveiende grad basert på frivillig innsats. Det skal bidra til formidling og deltaking knyttet til idretts- og kulturhistorien. Dette skjer gjennom tradisjonelle utstillinger og foredrag, men også med lokalhistoriske vandringsturer. Vi utvikler en ny metode for deltaking der personer kan bidra med sine fortellinger om idretts- og kulturliv. Dette gjelder både eldre og unge, etnisk norske og innvandrere. Det muntlige kildematerialet blir samlet i den digitale delen av prosjektet og skal bidra til å skape en økt deltaking i lokalsamfunn for alle. Samtidig vil vi samarbeide med ulike idrettslag om å formidle lokal og nasjonal idrettshistorie, i første omgang med Fana idrettslag om skøytesportens historie i Bergen.
- B. Pilotprosjektet knytter sammen idretts- og kulturliv med innsamling av informasjon gjennom bilder, dokumenter, gjenstander og intervjuer av eldre personer. I første omgang er dette gjennomført lokalt, men planen er å utvide aktiviteten i samarbeid med andre idrettslag, foreninger og kommuner i Hordaland. I skjæringspunktet mellom frivillig og offentlig arbeid åpner det seg nye måter å samhandle på, og det stiller krav om avklaringer både for arbeidstid og budsjett. Informasjonselementene skal gjøres tilgjengelig digitalt og på andre måter, slik at det er mulig å lage nye formidlinger og utstillinger. Vi inviterer beboere på Møhlenpris, både etnisk norske og innvandrere, voksne og barn i formidlingsarbeidet og vil gjennom dette skape identitet og samhørighet med *historier* som skal fortelles. Denne metoden med aktiv deltaking gir tilhørighet og forankring til nærmiljøet og bidrar til kompetanseoverføring til andre lokalområder.

Utfyllende beskrivelse av prosjektet

Bakgrunn

Sportsklubben Djerv har en helt spesiell plass i idrettshistorien i Hordaland. Det skyldes klubbens tilknytning til Møhlenpris-banen. Banen var primært Bergens storstue helt fra den ble åpnet som utstilling- og messeområde i 1898. Men omfanget av de mange arrangementene som ble avholdt her, og interessen de vakte strakk seg langt utenfor byens den gang snevre grenser.

Funksjonene som storstue hadde den like frem til slutten av 50-tallet. Her ble det holdt storslåtte messer og utstillinger, noen av dem tok hele nedre del av Nygårdsparken i bruk. Her ble det arrangert store idrettskonkurranser innenfor friidrett, turn, boksing og skøyter for å nevne noen. Det var både lokale, nasjonale stevner og stevner med internasjonal deltakelse. Her ble det holdt årlige turnstevner, gjennomført store politiske demonstrasjoner og selvsagt avviklet et utall fotballkamper.

I Møhlenprisbanen nærområde holdt Bergen Roklubb hus, det gjorde også Bergen seilforening og Bergen Svømme Club, Norges eldste svømmeklubb stiftet i 1908. Den gang var svømming en utendørsidrett og på Sydnes sjøbad ble det avholdt svømme- og stupekonkurranser. For flere detaljer henvises det til punktet «Eksemplifisering» nederst i dette vedlegget.

Denne enestående idretts- og kulturhistorien var utgangspunktet for at SK Djervs egen lokalhistoriker, Rolf Eriksen, skrev to sine to bøker: «Musikk fra en blå drakt» om Djerv og bydelen Møhlenpris og «Bilder fra byens idrettshistorie» om Møhlenprisbanens betydning for idrettens utvikling i Bergen.

Klubben har fortsatt tradisjonen med bokutgivelser og har så langt gitt ut tre årbøker om bydelen, historien og idretten. Klubben står også bak det årlige fakkeltog som siden 1995 er arrangert til minne om jødene i bydelen som ble arrestert, deportert og drept i Auschwitz. Kunnskap om dette er formidlet til hele Vestlandet gjennom stadige artikler i BT og BA. Arrangementet inspirerte forfatteren Stig Amdam til å skrive teaterstykket «Et bedre sted» som ble en stor suksess. Vi har også fått penger av byrådet til å sette ned såkalte snublesteiner der våre jødiske naboer bodde da de ble arrestert. Denne sommeren samarbeider SK Djerv gjennom 26. novemberkomiteen med Lindås og Etne kommune om nedsetting av snublesteiner til minne om de fire jødene i disse kommunene som 1940 og 1942 ble arrestert, deportert og drept i Auschwitz.

Innsamlingen av bilder, ulike typer historisk materiell og annen dokumentasjon har vært grunnlaget for å etablere Historietorget i Djervs gamle klubbhus. Formidlingen av historien startet med Eriksens bøker men er nå institusjonalisert gjennom det første idrettsmuseet i Bergen.

Sportsklubben Djervs virksomhet er knyttet til Møhlenpris idrettsplass og Vitalitetsenteret, og rekrutteringsområdet er fra Florida i sør, via Møhlenpris og Nygård til Sydnes/Nøstet i nord, eller Sydneshalvøyen. Nå når gang- og sykkelbroen Småpudden er åpnet, vil også den andre siden av fjorden bli en del av nedslagsfeltet.

Vitalitetsenteret, som sto ferdig i 2002, er et idretts- og kultursenter, med idrettshall, kultursal, Møllaren kafe, møterom og kontorer for Bergen kommune (idrett og kultur), Vitalitetsenteret Frivilligsentral, Somalisk kvinneforening, SK Djerv.

SK Djerv er et fleridrettslag med fotball, badminton og innebandy for barn, unge og voksne, fire idrettskoler, Wushu for barn, og friluftaktiviteter for alle. Klubben ønsker at områdets kroppskulturelle betydning lokalt og nasjonalt skal bli formidlet på en måte som skaper allmenn interesse. Denne forståelsen av menneskelig uttrykk og organisering av disse kan åpne for aksept av forskjeller mellom mennesker i lokalmiljøet. Målet er å formidle dette til andre idrettslag og inspirere disse til selv å ta vare på egen historie. For å nå denne målsettingen, vil vi samarbeide med lokalhistorisk arkiv – ArkiVest og Bergen Byarkiv.

Da SK Djerv fylte 100 år 18. mai 2013, kom ideen om å etablere et museum for dokumentasjon og formidling av idretts- og kulturhistorien. Elementene skulle være en permanent fotoutstilling på utvendige og innvendige vegger på Møhlenpris idrettsplass og Vitalitetscenteret, som viste kroppskultur gjennom hundre år og historietorget med det gamle klubbhuset som mer skulle fungere som et museum og utstillingslokale. SK Djerv brukte inntil 2011 dette huset til garderobe for spillerne og til møter for styrene og fotballagene. Nå leier klubben huset, og gjennomførte en vellykket prøveåpning 14. juni 2016, samme dag som Småpudden åpnet med et program om fløttmanns- og fergetrafikken på Byfjorden.

Historietorget ble offisielt åpnet 11. juni 2017, av byråd for skole, barnehage og idrett Pål Hafstad Thorsen, som avduket ni nye utvendige bilder. Skøytetradisjonen i Bergen sto på programmet.

SK Djerv har samlet fotografier fra lokalt idrettsliv, kulturliv og barns gatelek gjennom mer enn hundre år. Arkivet inneholder foto, annonser, plakater, avfotograferte malerier og registrerte datolister over ulike kroppskulturelle uttrykk som delvis strekker seg tilbake til 1600-tallet. Referanser til skytekonkurranser og skøyteløping i 1619 kan nevnes.

Møhlenpris idrettsplass fra 1899 var den første **offentlige** lekeklassen i Bergen. Befolkningen på Sydnes, Nygård og Møhlenpris bor dermed midt i et kulturminnevernområde, mange uten å vite om det. Vi ønsker å bevisstgjøre denne lokale arenaens historiske betydning, og styrke bydelsidentitet og tilhørighet gjennom kunnskap om at forskjellige idretter har sitt nasjonale opphav her.

De siste tiårene har dette lokalområdet gjennomgått store demografiske endringer. Befolkningen skærer både høyt og lavt på levekårsindeksen. Innflyttere med ulike nasjonaliteter gir en stadig større variasjon i elevgrunnet for Møhlenpris skole, medlemsgrunnet for SK Djerv og brukere av Vitalitetscenteret frivilligsentral. Skolen har ca 30 språk blant sine 200 elever. Flergenerasjonsfamiliene er identitetsbærere i lokalmiljøet, og innflyttere bidrar med nye perspektiver.

Faglig målsetning

Vern og bruk er sentralt for prosjektet. Fra fortiden har vi det gamle klubbhuset, idrettsbanen og et stort arkivmateriale. Historisk relatert kunnskap bidrar til forståelse av nåværende idretts- og kulturarbeid, og skaper forbindelsen mellom nåtid, fortid og framtid.

Vi ønsker å videreutvikle idretts- og kulturmuseet på Møhlenpris med metodeutvikling for produksjon av utstillinger, arkivering og digitalisering av innsamlede bilder og annet materiale.

Sammen med andre idrettslag, lokale foreninger og organisasjoner, ArkiVest og Møhlenpris skole, ønsker SK Djerv å styrke lokalkunnskap og bidra til å utvikle lokal identitet gjennom de fortellingene som de historiske fotografiene gir oss. Samtidig kan det gi inspirasjon til historiske bidrag fra andre land, og gi tolkninger med ulike perspektiver. Mye av idretts- og

kulturlivet i Bergen og Hordaland hadde opphavet sitt her, og at dette området var nasjonalt arnested for aktiviteter som roing, svømming, skøyter, skyting, småski, kjeglespill, kjelkerenning, tennis og musikkfestivaler. Denne kunnskapen vil føre til økt lokal interesse og tilhørighet.

Sentrale tema fra samlingen skal knyttes til aktuelle problemstillinger og formidles muntlig, skriftlig og digitalt. SK Djerv samarbeider med Memoar om innsamling av muntlig idrettshistorie. Gjennom historieformidling og deltakelse i nye fellesaktiviteter får befolkningen mer kunnskap om stedet de bor på og om sammenhenger mellom det som skjer nå og hvordan det startet. Dette skaper integrering, og det gir grunnlag for å utvikle samarbeid om idretter framover. Vi tror også det vil mobilisere nye grupper frivillige. Barn og unge er en sentral målgruppe. Fordi det er en sammensatt populasjon i skolekretsen, gir prosjektet overføringsverdi for ulike lokalsamfunn i Hordaland.

Målet er å formidle resultat og metode til andre idrettslag i Bergen og Hordaland. I første omgang gjennom å fortelle skøytesportens historie fra den spede begynnelse på islagte vatn og fjordarmer flere hundre år tilbake, via skøytesport på Møhlenprisbanen til dagens verdensmestre i Fana idrettslag. Utviklingen av denne utstillingen skal skje i samarbeid med Fana IL.

Prosjektbeskrivelse

Etter den offisielle åpningen av Historietorget 11. juni 2017, har vi holdt søndagsåpent for publikum, og har hatt besøkende i alle aldre med interesse for begge de faste utstillingene og temautstillingene. De faste utstillingene: Bilder og pokaler fra historien til idrettsplassen og Sportsklubben Djerv i hovedetasjen, og bilder og gjenstander fra kurdisk liv, samlet gjennom en årrekke av Haci Akman: Norsk-kurdisk kulturformidling.

Prosjektet består av flere delprosjekter:

- En permanent fotoutstilling på utvendige vegger som vil være synlig for alle som bruker idrettsplassen og Vitalitetsenteret, og for alle folk som passerer: gående, syklende eller kjørende. I 2013 ble seks bilder à 3 kvm montert på utvendige vegger og avduket på jubileumsdagen. Bildene viser deler av den brede og nyskapende idretts- og kulturhistorien på Møhlenpris.
- Faste og skiftende utstillinger i det gamle klubbhuset og på indre vegger i Vitalitetsenteret. Nygårdsparken brukes også som utstillingsrom.
- Det kan være aktuelt å utvikle et konsept med Månedens bilde.
- Prosjektor som viser digitale bilder på tribuneveggen mot gangveien mellom Vitalitetsenteret og idrettsplassen.
- Seminarer og foredrag knyttet til temautstillinger
- Lokalhistorisk undervisning for skoleelever i samarbeid med Møhlenpris skole.
- Innsamling av muntlig kildemateriale gjennom intervjuer i samarbeid med Memoar som del av kulturvernsarbeidet.
- Lokalhistorisk vandringsrute med muntlige fortellinger om idretts- og kulturhistorie.
- Innsamling av materiale i samarbeid med idrettslag i Hordaland, i første omgang med Fana IL om skøytesportens historie.
- Digitalisering og arkivering i samarbeid med ArkiVest.

Idrettsplassen er daglig møteplass for idrettsutøvere, og når det spilles kamper kommer det lag fra hele Hordaland. Dette bidrar til positiv utvikling av kompleksiteten i lokalsamfunnet. Hver sommer arrangerer Det Felles Innvandrerråd i Hordaland (DFIRH) en internasjonal fotballturnering, der en del av kampene spilles på Møhlenpris idrettsplass.

I Vitalitetsenteret er det daglig idretts- og kulturaktiviteter med mange deltakere i alle aldersgrupper med ulik etnisk bakgrunn. Historietorget vil være et krysningspunkt med unike muligheter for en utradisjonell dokumentasjonsformidling til mange, inkludert de som ikke aktivt oppsøker historisk formidling. Dette gir også grunnlag for å mobilisere nye grupper frivillige i det lokale fellesskapet. Pensjonister kan bidra med dugnadsarbeid.

Lokalhistorikere og idrettsentusiaster kan gi omvisninger og foredrag som frivillig kulturminnevernarbeid. Enkelte av disse bidragene kan også presenteres som foredrag i formidlingstjenesten til ArkiVest/Bergen Byarkiv.

Historietorget, lokalisert i og ved det gamle garderobehuset til Djerv, inneholder utvalgte bilder i permanent utstilling, og vekslende utvalg fra den store bildesamlingen på avsatt utstillingsplass i et temarom. Idrettslag, foreninger, skoler og studenter kan lage særutstillinger her. En utstilling fra de ca 20 årene DFIRH har arrangert fotballturneringer kan være aktuell. Idrettslag i Hordaland kan vise temastillinger basert på eget materiale. Blant annet har IL Sandviken og Fjell-Kameraterne vist interesse for å få tilgang til utstillingsplass.

ArkiVest kan bidra med profesjonell hjelp til digitalisering og hvordan digitaliserte objekt bør dokumenteres. Skanning av gamle foto og annet materiell på frivillig basis uten faglig veiledning kan føre til dårlig resultat med hensyn til kvalitet og dokumentasjon. Tilgang på bedre teknisk skanneutstyr vil kunne øke volumet på det skanna materialet signifikant som i neste omgang vil gi bedre muligheter for bruk av materialet til formidling.

Skoler kan bruke utstillingen til undervisning og samarbeidspartnere kan bruke det i tilknytning til omvisninger og seminarer. Vi vil samarbeide om aktiviteter vi kan knytte til historiske hendelser lokalt. Illustrasjonene i vedlegget viser litt av bredden og mulighetene dette materialet gir for felles utforskning. Frivillige organisasjoner og kommunale etater kan øke kompetanse gjennom samarbeid og deltakelse i denne åpne møteplassen.

Delprosjekter i samarbeid med Møhlenpris skole: Historietorget samarbeider med Møhlenpris oppvekststun skole om lokalhistorie, i 2017 med 6. og 7. klasse, i 2018 med 4. og 5. klasse.

I 2017 fortalte eldre personer om sin oppvekst på Møhlenpris, og viste fotografier som illustrerende materiale.

I 2018 har elevene i 4 og 5 klasse deltatt på en prøveåpning av en fotoutstilling. De fikk fortelling om bildene og delta i gamle bergensleker. Fotoutstillingen ble åpnet 12. mai som del av et større arrangement i Nygårdsparken, og er laget i samarbeid med Bergen kommunes aktivitetskoordinator for Nygårdsparken og Møhlenpris oppvekststun skole, et tverretattlig samarbeid, med kultur, skole og bymiljø involvert. Historietorget har bidratt med utvelgelse av bilder til plakaten fra eget arkiv og privatpersoner, og samarbeidet med skolen om utvalg av bilder fra skolens historie.

I mai/juni skal personer som bor eller har bodd i lokalområdet fortelle om livet på Møhlenpris i tidligere tider, i en lokalområdevandring og i klassetimer. Dette området har også huset flere historiske kulturpersonligheter, og vandringen vil inneholde informasjon om når husene ble bygget, hvor mange som bodde der før og nå, hvem som har bodd der – alt fra kjente personer til trikkeførere og industriarbeidere. Vi har kalt det «Husene forteller», og satser på å få laget et temahefte. På lang sikt har vi et bokprosjekt. Barna kan tegne, skrive og fortelle om

opplevelsene sine, og om mulig skrive fram en historie i fellesskap. De vil få presentert videoklipp fra en serie intervjuopptak om oppvekst og levd liv på Møhlenpris vi har gjort i samarbeid med Memoar.

Rettigheter

Bildene i fotoarkivet skal rettighetsklareres. Det vil bli laget avtaler om opphavsrett og gjensidig bruk av materialet ihht Creative Commons licence. Rettigheter og bruk av materiale fra private givere skal avklares etter en standardmal.

Alt materiell; foto, bilder, plakater, gjenstander og intervjuer bør etterhvert bli tilgjengelige i et offentlig arkiv. SK Djerv inngår samarbeid med andre om et nettsky-arkiv, i første omgang med Memoar.

Prosjektmetode

En pilot har vært under utvikling etter prøveåpningen i 2016, der flere delprosjekter er under utvikling.

- Fotografier (inkludert avfotograferte malerier), annonser, plakater: Samle, skanne, tematisere og arkivere i database, og publisere. Det etableres et nettsky-arkiv som også kan deles med andre idrettslag i Hordaland. Under utvikling.
- Utstillingen av bilder og gjenstander fra kurdisk liv bidrar til nye perspektiver på integrering. Konsept under utvikling.
- Pokal/premiesamlingen til SK Djerv vises i montre og hylleskap. Denne skal digitaliseres. Under utvikling.
- Inkludere idrettshistoriske foto og premier fra idrettslag i Hordaland.
- Muntlig idrettshistorie: Sammen med Memoar blir det gjennomført intervjuer av eldre informanter. Intervjuene dokumenteres, gjøres søkbare og arkiveres. Et nettsky-arkiv tilbys delt med andre idrettslag i Hordaland. Under utvikling.
- Formidle deler av fotosamlingen og samlingen av muntlige fortellinger gjennom nettside og gjennom å utvikle en vandringsrute på Møhlenpris. Her kan publikum automatisk få opp idretts- og lokalhistoriske fortellinger og bilder på mobiltelefoner og nettbrett når de passerer historiske punkter (Geotagget innhold). Under utvikling.
- Opprette samarbeid med historikere/arkivarer og kulturvitere i kommune og fylkeskommune for profesjonalisering av fysisk og digital samling og formidling. Under utvikling.

Ett mål med delprosjektene er å utvikle en pilot for fysisk og digital samling og formidling av idretts- og lokalhistoriske fotografier og plakater, muntlige og skriftlige fortellinger, premiesamlinger og annen lokal idretts- og kulturhistorisk dokumentasjon.

I samarbeid med Memoar er det gjennomført 7 intervjuer av eldre med oppvekst på Møhlenpris. Det er en ambisjon at SK Djerv utdanner sine egne intervjuere. Nettsky-arkivet for muntlig kildestoff er etablert som arkiveringsløsning allerede for denne første intervjuuserien. Intervjuene vil også bli gjort tilgjengelige på internett dersom intervjuobjektene tillater det.

I hele perioden vil vi arbeide aktivt for å utvikle og utvide samlingen. Allerede på prøveåpningen juni 2016 fikk vi tilbud om private bilder og gjenstander fra de frammøtte som

har samlet privat. Etter hvert har vi mottatt flere fotografier som er digitalisert på frivillig basis.

Gjennom utstillingene, nettsiden, seminarer og vandringsruta formidles historien til nåværende og kommende generasjoner. Den åpne utstillingen skal gjøres tilgjengelig for alle som kommer forbi, og for omvisninger.

Prosjektet har tilknyttet etnolog, kompetente pedagoger og historikere som vil bidra til å utvikle metoden.

Formidling

Foredrag og seminarer om lokal idretts- og kulturhistorie for idrettslag, skoler, velforeninger andre frivillige organisasjoner og lokale bedrifter og institusjoner. I 2017/18 har vi hatt åpne foredrag i idrettsmuseet. Planen er å tilby seminarer for interesserte foreninger og institusjoner. Sentrale tema fra samlingen skal knyttes til aktuelle problemstillinger og formidles muntlig og digitalt. Dette vil gi en demokratisk tilnærming og fremme engasjement i den lokale befolkningen. Ett eksempel er fakkeltoget 26 november, og utstilling og foredrag i tilknytning til dette.

Selvinstruerende informasjonsbrosjyre om bildene er utarbeidet, og skal være tilgjengelig fysisk og digitalt for skoleklasser og andre som besøker utstillingen. I det gamle klubbhuset er det plassert montre og skap som viser pokal- og premiesamlingen til SK Djerv. Premiene skal også digitaliseres, og kan vises sammen med en digital pokal- og premiedokumentasjon for idrettslag i Hordaland.

Samarbeidet med lærere og skoleklasser ved Møhlenpris oppvekststun skole gir skoleelever en unik innsikt i områdets historie gjennom levende fortellere. Fortellinger og bilder elevene lager ut fra sine opplevelser vil danne en basis for å utvikle temahefte i lokalhistorie, og på sikt en lokalhistorisk bok: «Husene forteller».

Lokalhistoriske vandringar formidler deler av det samme innholdet som vises fysisk og digitalt via mobile applikasjoner. Utdrag fra intervju med eldre og barns fortellinger skal gi informasjon om steder på vandringsruten.

Arbeidet med Bydelsboken og andre bøker har gitt Djerv verdifull erfaring og gode inntekter med utgivelse. Historietorget kan gi råd og veiledning til andre idrettslag som kan tenke seg å forsøke det samme. Her vil et samarbeid med ArkiVest kunne bidra med profesjonell bistand.

Tilby samarbeid med andre idrettslag i Bergen og Hordaland som driver aktivt med idretter som i organisert form har sine røtter på Møhlenpris/Sydnes (Roing, seiling, svømming, friidrett, turn og fotball).

Djerv ble aldri medlem av Arbeidernes Idrettsforbund, men Ny-Krohnborg, Laksevåg, Nymark, Nordnes og Sparta var det. Hvorfor og hvordan ble idretten splittet og hvilke følger fikk det for samarbeidet? Et samarbeidsprosjekt som kan realiseres sammen med de aktuelle idrettslagene.

Markedsføring

Informasjonsbrosjyrer rettet inn mot skoler vil bli distribuert. Det vil bli produsert materiale, som postkort og plakater, for salg ved omvisninger og i åpningstiden. En oppdatert nettside

skal gi informasjon om arrangementer. Nettsiden vil også være inngang til den digitale delen av senteret.

Innholdet i utstillingene vil bli formidlet til avisene med sikte på publisering av innsamlet utstillingsmaterieill i bredere artikler. Et eksempel på dette er Rolf Eriksens samarbeid med NRK om historien til fotballspilleren Odd Frantzen. Et annet er de mange historiene om jødernes skjebne på Møhlenpris som Rolf Eriksen har løftet frem og i samarbeid med flere aviser vært med å bidra til å gjøre offentlig kjent.

Framdriftsplan

Sk Djerv startet prosjektet i 2013 med en fotoutstilling på en av Vitalitetscenterets utvendige vegger. Seks bilder ble montert og avduket.

I september 2015 fortsatte prosjektet med frivillig innsats. Hovedaktiviteten i prosjektet har til nå vært digitalisering av fotografier og plakater i en tematisk database, tilrettelegging av prøveåpning 14. juni 2016, offisiell åpning 11. juni 2017 og søndagsåpent med enkelte foredrag.

Til prøveåpningen ble bilder fra utstillingen til 100-årsdagen for Møhlenpris idrettsplass valgt ut tematisk, og montert på flere vegger i det gamle klubbhuset. Svein Aage Knudsen fortalte og viste bilder fra «Fergetrafikken over Damsgårdsundet 1916 til 1957». Dette måtte gjentas 3 ganger på grunn av stor interesse og begrenset plass.

Til den offisielle åpningen ble ni nye bilder avduket av byråd Pål Hafstad Thorsen. Det ble gitt omvisninger i alle utstillingene, og Rolf Eriksen holdt foredraget: Bergens gamle skøytetradisjon. Selv med større lokale samlet foredraget publikum to ganger. Kurdiske ungdommer ga en danseforestilling.

2018:

Fra 26. november 2017 viste vi utstillingen om jødernes historie i Bergen, og åpnet denne samme dag som Fakkeltogget ble arrangert. Dette gjentas i 2018, og vil bli en årlig tradisjon.

Ved sesongåpning vår 2018 holdt Per Kristian Sebak foredrag om jødene på Møhlenpris.

12. mai: Fotoutstilling i Nygårdsparken åpnet. Hovedtema: Lek i parken. Denne skal også vises på Historietorget, utenfor idrettmuseet. Utstillingen er vist til elever i 4 og 5 klasse ved Møhlenpris skole som eget arrangement.

August: Utstillingen «Skøytetehistorien i Bergen» er under planlegging, i samarbeid med Fana idrettslag. I forbindelse med dette, vurderer vi å montere nye bilder på utvendige vegger.

Ca oktober fram til 26. november: Utstilling med bilder fra Nedre Nygård: Fra sameksistens til samhandling. Et multikulturelt blikk på Nygårdsgaten i Bergen. Utstilling og foredrag ved Haci Akman.

2019:

Vinter: Arbeide med utstillinger og innsamling av materiale i samarbeid med idrettslag i Hordaland.

Ca januar/februar: «Norges ansikter». En utstilling med fotografier av ansikter. Skoleelever vil få kopier av fotografiene, med spørsmål om hvor den enkelte kommer fra, og samtale om dette i grupper. Boken «Norges ansikter» (Haci Akman) kom i stand som et resultat av møter med mennesker fra hele verden. Migranten, den som vandrer, er kanskje det tydeligste tegnet på en verden i endring og bevegelse. I et flerkulturelt Norge trenger vi bevisste holdninger og vi trenger å gjøre bevisste valg for å oppnå det samfunnet vi ønsker oss. For å få til dette må vi være klar over hvilke ytre faktorer som påvirker våre holdninger til disse spørsmål og være rede til å møte dem.

Haci Akman har ansvar for utstillingen.

Mars/april/mai/juni: Utstilling med bilder fra de ca 20 årene DFIRH har arrangert fotballturneringer. Utstillinger fra andre idrettslag basert på deres materiale, f eks IL Sandviken og/eller Fjell-Kameraterne.

Høst 2019 skal planlegges høsten 2018. Her vil vi se på muligheten for å etablere samarbeid med flere idrettslag med tanke på å videreføre våre metoder for deltakelse der personer kan bidra med sine fortellinger om idretts- og kulturliv som igjen kan lede frem til lokale utstillinger.

2020:

Planlegge markering av at det gamle klubbhuset/garderobehuset blir 100 år i 20121: En ny utstilling som forener gammelt og nytt gjennom en historieformidling som peker framover. Det er og en plan å pusse opp huset innvendig forskriftsmessig til jubileet.

Samarbeid

Sportsklubben Djerv/Historietorget samarbeider med Memoar, Møhlenpris oppveksttun skole, Det Felles Innvandrerråd i Hordaland, 26. novemberkomiteen, ArkiVest, Bergen kommune/kultur og LivOgLyst.

Vi er i kontakt med Hordaland Idrettskrets, Hordaland Fotballkrets og Bergen Idrettsråd om samarbeidsmuligheter, og vil ta kontakt med Bergen Tekniske Museum, Universitet i Bergen og Høgskolen på Vestlandet. I løpet av prosjektperioden vil vi avklare eierskap og mulige partnerskap.

Bidragsytere/samarbeidspartnere:

Faglig veileder 1: Professor i kulturvitenskap UiB, *Haci Akman*. Han har aktuell kompetanse i kulturhistorie, kulturminnefelt (byggeskikk og norske bondesamfunn), og museum.

<http://www.uib.no/personer/Haci.Akman#uib-tabs-forskning>

Faglig veileder 2: Historiker Svein Aage Knudsen, tidligere førstearkivar v/Hordaland fylkesarkiv i Hordaland fylkeskommune. Bidrar med foredrag og tematisering og organisering av billedmaterialet i database.

Billedarkivsamlere og forfatter: Rolf Eriksen har arbeidet med dette materialet i flere tiår, gitt ut bøker og holdt foredrag. Han har også vært aktiv i SK Djerv som spiller, trener og leder og kjenner derfor alle sider av idrettsmiljøet fra innsiden.

Billedarkivarbeider: John-Erik Ågotnes, styremedlem i Fortidsminneforeningen i Hordaland og Sydnes og Nøstet Velforening. Ansvarlig for billedarkivet til velforeningen, med ca 400 dokumenterte bilder fra Nøstet/Sydnes/Dokken mottatt fra tidligere beboere. Bidrar med tematisering og organisering av billedmaterialet i database, og presentasjoner av bilder.

Memoar er en frivillig organisasjon med formål å ”fremje ein kultur for å ta vare på og dele munnlege forteljingar om levd liv”. Frilansjournalist *Bjørn Enes* bidrar med kunnskap og veiledning om innsamling, dokumentasjon og publisering av muntlig kildemateriale om idrettshistorie. Memoar samarbeider med Norsk Folkemuseum og lokale offentlige arkiv om arkivering av intervjuopptak (www.memoar.no).

ArkiVest, tidligere Stiftelsen Lokalhistorisk Arkiv i Bergen (LAB), hjelper bedrifter, organisasjoner og privatpersoner i Bergen med å oppbevare og formidle sine historiske arkiver. ArkiVest har kontor- og depotfelleskap med Bergen Byarkiv og Interkommunalt Arkiv. SK Djerv er medlem av ArkiVest. (<http://www.arkivest.no/>)

Møhlenpris oppveksttun skole er den lokale barneskolen, med innføringsklasse. Vi samarbeider med rektor Kjartan Navarsete om prosjektet, og med lærere og deres skoleklasser om undervisning i lokalhistorie.

Det Felles Innvandrerråd i Hordaland er en frivillig paraplyorganisasjon for 66 medlemsorganisasjoner med mål om ”å sikre like rettigheter, plikter og muligheter for alle, uansett kulturell og etnisk bakgrunn”. De kan bidra med innsamling av fotografier og foredragsholdere og innhold til seminarer (dfirh.no)

Prosjektet skal ledes av SK Djerv. Bidragsytere/samarbeidspartnere kan delta i prosjektledelsen og bistå ved kontakt med aktuell faglig kompetanse.

I tillegg kommer arbeidsgruppen som forberedte åpningen 11.6.17: Tore Nilsen, Fridtjov Irgens, Ada Freng, Gunnar Wiederstrøm, og før nevnte Svein Aage Knudsen, John-Erik Ågotnes, Rolf Eriksen og Haci Akman. Margun Boge er nylig kommet til, og flere blir med i det videre arbeidet.

Effekt av prosjektet

Prosjektet har overføringsverdi til andre lokalsamfunn i Hordaland, fordi det har en sammenbindende funksjon i et mangfoldig nærmiljø: Det skaper sammenheng mellom nåtid, fortid og framtid, og åpner for nye samhandlingsmuligheter. Overføringsverdien ligger også i metoden som utvikles i piloten. Nye grupper frivillige kan også bidra i et interessefelleskap som likeverdige naboer. Det gir samhørighet og fellesskap i komplekse lokalsamfunn.

For Sportsklubben Djerv

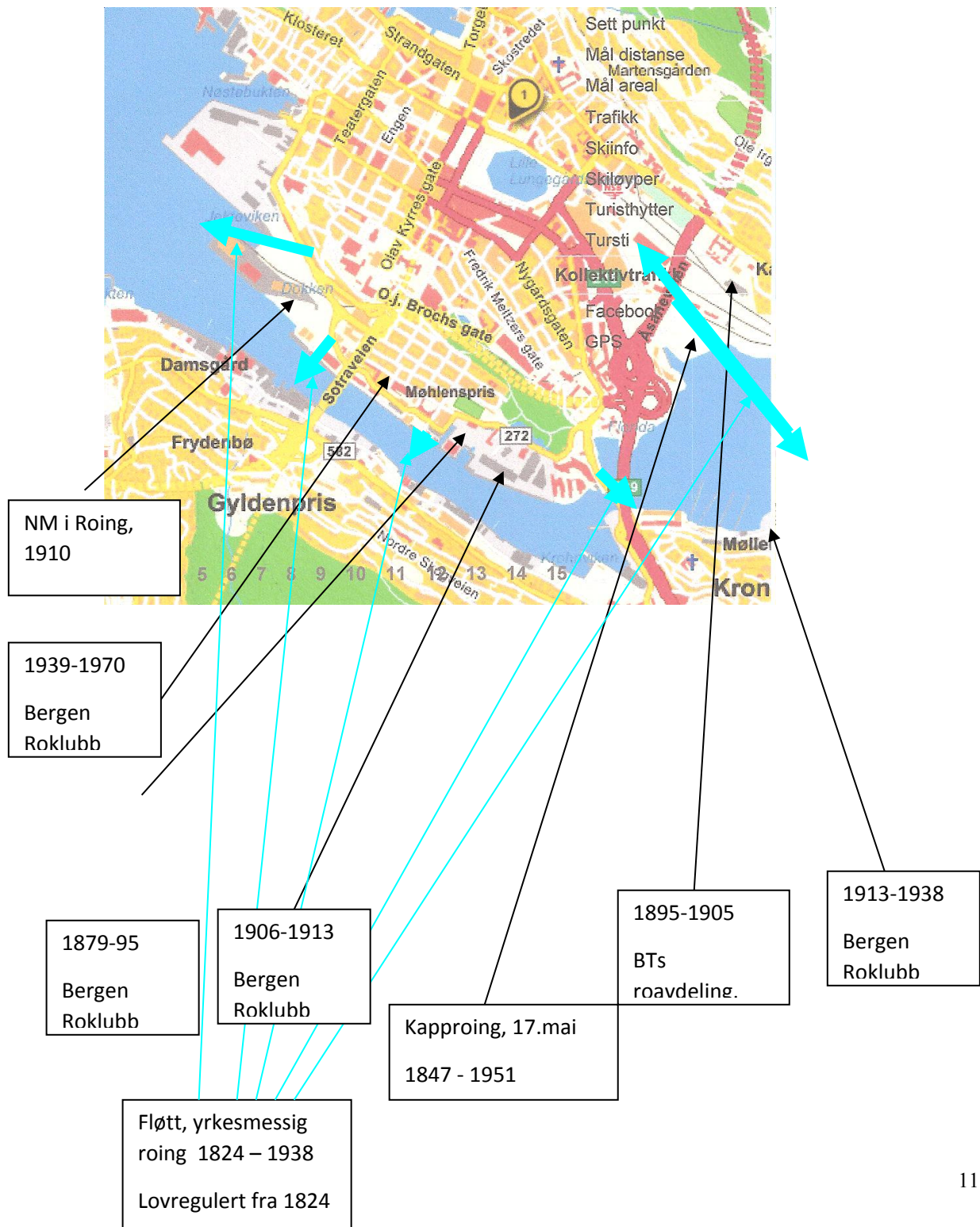
Gunnar Wiederstrøm
Sekretær

Eksemplifisering, utarbeidet av Rolf Eriksen, Sk Djerv:

Nedenfor er eksemplifisert noe av hva stofftilfanget vil kunne avspeile. Her er roing, svømming/badeanlegg, ball-lek, skøyter og aking plottet inn på kart over Sydneshalvøyen.

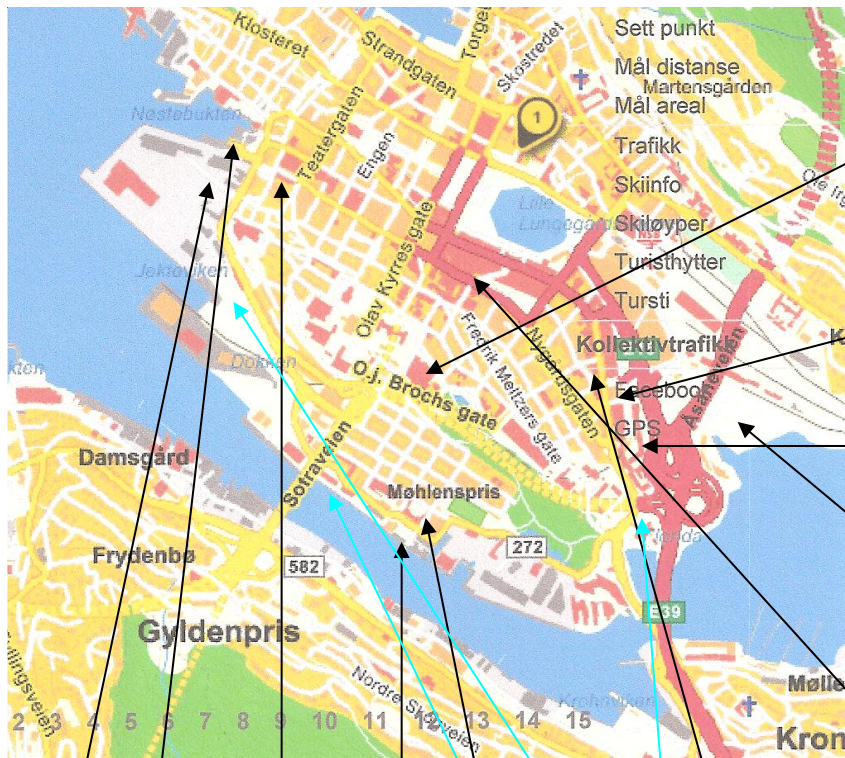
Tilsvarende kunne vært gjort for seiling, riding, bowling, skihopp, skyting, forholdet arbeideridrett/borgerlig idrett, buekorps, militæreksersis, musikk-korps og speiding.

Roing:

Svømming.

Badestrender, Private & Offentlige Sjøbad

Basseng Stud.sent
2006 -

Basseng, SATS
1995-

Badestrand,
Lungegårdsfjæren
- 1912

Helleren Bad
2014 -

Basseng, Nygård
skole
1922 - 1961

Sentralbadet
1960 -

Sydnæs sjøbad
1887 - 1960

Gjelviks Sjøbad
1875 - 1896

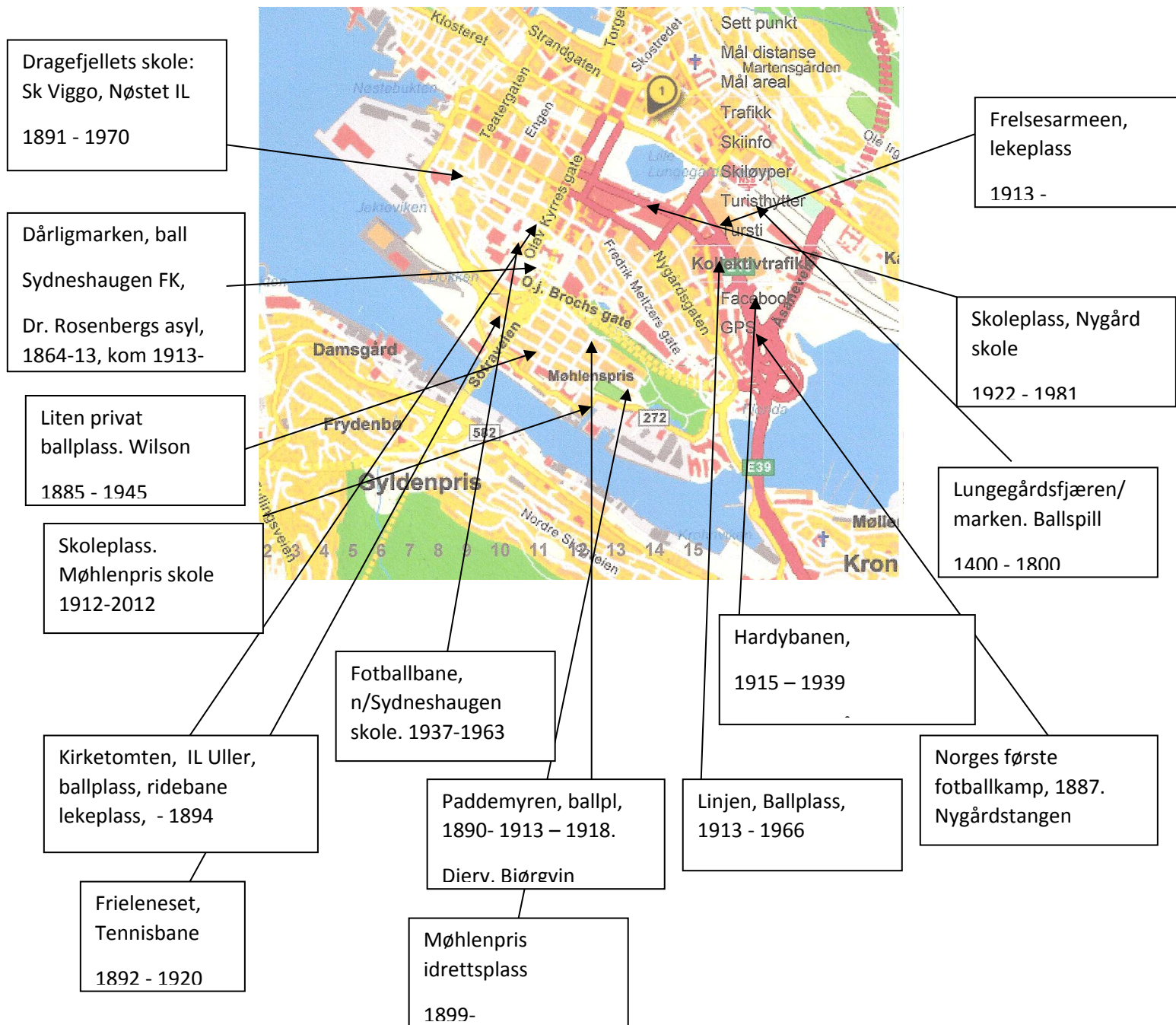
Bonges Badehus
1863 - 1877

Sydnæs sjøbad
2009 -

Basseng, Møhl skole
1912 - 1975

Mange private
Badehus
- 1951

Ball-spill, uformelle arena for ball-lek

Skøytesport, islek

Sprøytet "bomtomt"
1946-1958

Rakkerdammen.
1600-1864
Holberg, 1737,
Hofnagel 1619

Harald Strøm.
VM- og EM-
mester på

Festplassen,
sprøytet 1951-
1961 Foto

Paddemyren,
sprøytet
1911 - 1920

Nygårdsparken,
opp/nede. Foto,
annonser. 1887-

Møhlenpris
Foto, annonser
1899-

Borgervennen,
1825
Maleri, 1887

Grieghallen,
Hollyday on
Ice,

Sprøytet bane,
1883-88

Meltzers
dagbøker, 1798-
1814. Travbane

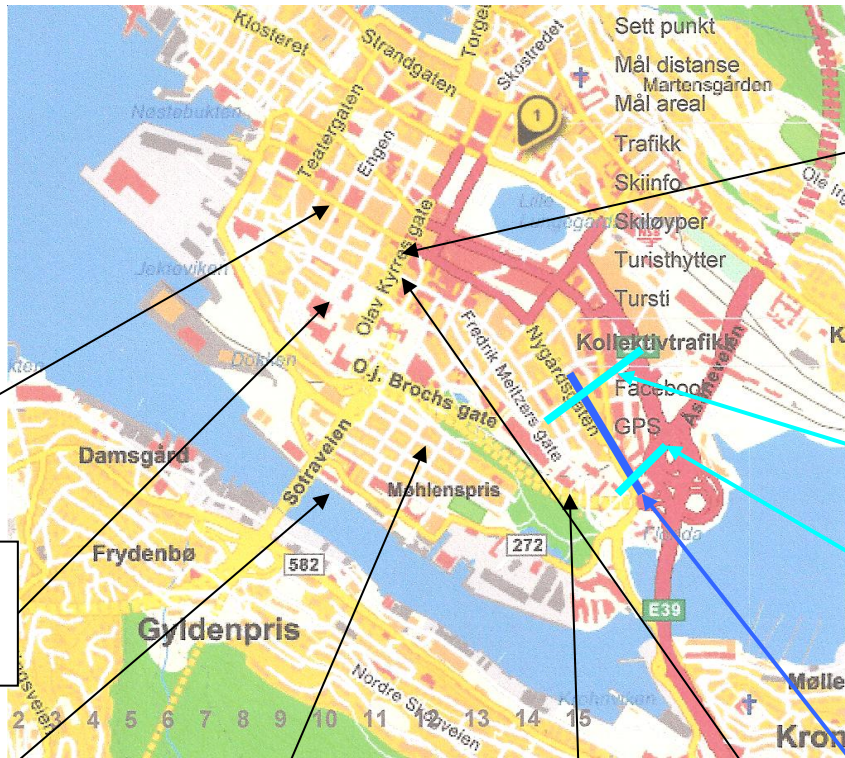
Malerier:
- I.C. Dahl, 1811

Bergenshallen, planlagt som
Norges første innen- dørs
skøytebane. 1938-68/69.
Tiltenkt Polarutstilling.
Fylkesbygget

Maleri:
Folk, hester
lager råkk for
skip. 1855

Sett punkt
Mål distanse
Martensgården
Mål areal
Trafikk
Skiinfo
Skiløyper
Turisthytter
Tursti
Kollektivtrafikk
Farebø
GPS

Krøbbe-/Kjelkerenning, rattkjelker(aking)

Sydneskleiven.
Foto, 1887-

Dokkeveien,
opp/nede. Foto,
annonser. 1887-

Puddefjordsbroen.
Foto, 1958-

Møhlenpris, alle
tverrgater. Foto,
1890-

Nygårdsparken,
Langebakken. Døden
Foto,

Skihopp, Bredal, VT,
Bratten, Parken. Foto,

Nygård, alle tverrgater.
Vestre Torvgate,
Strømgaten, Hans
Tanksgt. Foto,

Nygård, Dahlehagen,
akebakke 1850.
annonser. Avisomt.

Nygård. Kommunal
akebakke, annonser.
1886-

Fosswinckelsgt.
Kommunal akebakke.
1950-

Kongelig forbud mot krøbberening, skrei-is,
skeiseløping i Bergen:

1649, 1779.

Politiforbud: 1886, -87, -88

